

MONTE MELKONIAN VE TERÖRİST KİMLİĞİ

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

31 Temmuz 1980 tarihinde Atınada Atina Büyükelçiliği İdari Ataşesi Galip Özmen ve kızı Neslihan Özmen, Ermenistanın Kurtuluşu için Ermeni Gizli Ordusu (ASALA *Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia*) teröristi Monte Melkonian tarafından canice katledilmişti. Aynı terörist, yıllar sonra, 1992de Karabağ Savaşındaki aralarında onlarca çocuğun da bulunduğu Azerbaycanlıların da katilidir. Terörist Melkonian, uzun yıllar Ermenistan devleti tarafından halk kahramanı olarak anılmıştır. Hatta ölümünden sonra Karabağ ve Ermenistan Cumhuriyetinin en yüksek askeri nişanları olan Askeri Haç, Birinci Derece ve Altın Kartal madalyası ile ödüllendirilmiştir. Cenazesi ise 19 Haziran 1993 tarihinde Yerablur Askeri Panteonunda askeri törenle defnedilmiştir[1].

Bununla yetinilmemiş, 28 Temmuz 1994te eğitim askeri birliğine terörist Monte Melkonyanın adı verilmiştir. Daha sonra, Ermenistan Cumhuriyeti Hükümetinin 10 Ağustos 2017 tarihli ve N983 sayılı Kararnamesi ile Ermenistan Askeri Okulunun adı Ağustos 2017'de Monte Melkonian Askeri Koleji Vakfı olarak değiştirilmiştir. 1 Eylül 2017de Bilgi Günü (İng. *Knowledge Day*) vesilesiyle Dilijanda Monte Melkonian Askeri Koleji'nin yeni kompleksinin açılış töreni yapılmıştır. Monte Melkonian Askeri Koleji ve Ermenistan Cumhuriyeti bayrakları göndere çekilmiştir. Ermenistan Savunma Bakanı, kolejin sloganını Yükselkeler giden yol olarak belirlemiştir. Monte Melkonianın doğum günü olan 25 Kasım ise okul tatili olarak belirlenmiştir[2]. Bu bilgilere hali hazırda Ermenistan Ordusu resmi internet sayfasından ulaşabilmek mümkündür. Bir devletin bir teröriste bu derecede bağlı olması ve askeri kolejinin adına bile bir teröristin adını eklemesi bölge devletler için tehdit değilse, nedir?

Benzer şekilde Ermenistanın resmi X hesabından, 2016 ve 2021 yıllarında, Monte Melkonianı ulusal kahraman ilan ederek doğum gününde anıldığı da bilinmektedir. 2016 yılındaki anmada, Ermenistan resmi X hesabında, terörist Melkonianın sözüne de atıfta bulunmuştur, Benim için kadeh kaldırmayın, ama işimin devamını getirin[3]. 2021 yılındaki anmada da, Bugün Monte Melkonianın doğum günü, ulusal kahraman, Ermeni ulusunun efsanesi, Komutan. Onun adı her zaman #Ermenistan tarihinde kalacaktır, önünde eğiliyoruz Ölümsüz Kahraman[4]! notu düşülmüştür.

Ancak 2021 yılından beri, terörist Monte Melkonian, Ermeni haber sayfalarında, geçmişini perdeleyen övgüler haricinde doğum günlerinde anılmadığı dikkat çekicidir. Özellikle son

dönemde Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın Türkiye'nin ve Azerbaycan'ın görüşleri ile belli bir ölçüye kadar paralel söylemleri önem taşımaktadır. Bu doğrultuda Ermenistan Başbakanı Paşinyanın yaptığı açıklamalardan biri de 24 Nisan 2023 tarihinde Erivandaki Circular Parka inşa edilen Nemesis Operasyonu teröristleri için sözde anıtın bulunduğu yerle ilgili iyileştirme çalışmalarına çağrıda bulunmasıdır[5].

20 Eylül 2024 tarihinde ise, Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın başkanlığında Erivan Belediyesinin bir dizi kentsel gelişim projesi ile ilgili bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda, Türk devlet insanlarını ve Anadoludaki Ermenileri de katleden terör örgütü Nemesis için dikilen anıtın içinde bulunduğu Circular Park[6] da değerlendirmeye alınmıştır.

Son dönemde Türkiye - Ermenistan, Azerbaycan - Ermenistan ilişkilerinde Ermeni diasporası için radikal olarak değerlendirilebilecek hakarete varan yoğun eleştirilere maruz kalmasına neden olan adımları ile dikkat çeken Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın, Bazı yerlerde bazı insanların Batı Azerbaycan terimini kullanması bizi çok üzüyor. Ama biz Batı Ermenistan dediğimizde, bunun bazı insanları rahatsız ettiğini düşünmüyor muyuz? Onlar nasıl Batı Azerbaycan diyerek bizi rahatsız ediyorsa, biz de Batı Ermenistan diyerek başkalarını rahatsız ediyoruz sözleri ise Paşinyan tarzı Ermeni siyasetinde yeni bir kilometre taşıdır[7].

Geçmişe takılıp kalma hırısından kurtulmayı, yeni, modern ve barışçıl bir atmosferin oluşması için en azından görüldüğü kadarıyla katkı sağlayan Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanlı Ermenistan, umarız ki daha önceden teröre dayandırılmış komşuluk politikalarını en kısa sürede bu akstan kurtarıp barışçıl ve bölgesel işbirliklerine açık bir Ermenistan'ın inşasına katkı sağlamak konusunda kararlı olmaya devam edecektir.

*Görsel: <https://en.azvision.az/news/134234/news.html>.

[1] Siranush Ghazanchyan, Armenias National Hero Monte Melkonian would Have Been 63 Today, *Public Radio of Armenia*, armradio.am, 25 Kasım 2020, <https://en.armradio.am/2020/11/25/armenias-national-hero-monte-melkonian-would-have-been-63-today/>.

[2] Military College Named After Monte Melkonian, <https://www.mil.am/en/pages/33>.

[3] #Armenia's national #hero, commander #Monte #Melkonian would have turned 59 today. "Don't drink toasts for me, but continue my work", x.com, X, 25 Kasım 2016, <https://x.com/armenia/status/802112579120332801>.

[4] Today is the #birthday of Monte #Melkonyan, National Hero of Armenia, Legend of the #Armenian nation, Commander. His name will always remain in the history of #Armenia.

We bow before you, Immortal Hero!, x.com, X, 25 Kasım 2021, <https://x.com/armenia/status/1463845349404069902>.

[5] Section 4 of the Circular Park will be improved, *Radar Armenia*, radar.am, 29 Ağustos 2023, <https://radar.am/en/news/yerevan-elections-2023-2586625129/>.

[6] PM Pashinyan chairs discussion on urban development projects of the Yerevan Municipality, *The Prime Minister of the Republic of Armenia*, primeminister.am, https://www.primeminister.am/en/press-release/item/2024/09/20/Nikol-Pashinyan-meeting/&ved=2ahUKEwiD88Dx8f6JAxVWYPEDHRQiEGwQxfQBKAB6BAgJEAE&usg=AOvVaw1Y_GXq8ZDCnNBsHCS7gZh_.

[7] Hoory Minoyan, Pashinyan Compares Western Armenia to Western Azerbaijan, *Armenian Weekly*, armenianweekly.com, 26 Kasım 2024, <https://armenianweekly.com/2024/11/26/pashinyan-compares-western-armenia-to-western-azerbaijan/>.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2025. "MONTE MELKONIAN VE TERÖRİST KİMLİĞİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2024 / 53. Kasım 29. Erişim Temmuz 04, 2025. <https://avim.org.tr/tr/Yorum/MONTE-MELKONIAN-VE-TERORIST-KIMLIGI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır